

IETS OVER A. VIERENDEEL, ONTWERPER VAN HET TYPE BRUG DIE OVER DE 'DEMEY-SLUIZEN' LIGT...

Er bestaan nog vele "Vierendeel-bruggen" in België, in Zaïre en over de gehele wereld. Zij leggen getuigenis af van het vernuft van Arthur Vierendeel (1852-1940), een dynamisch ingenieur, een groot christen en een geleerd professor aan de Katholieke Universiteit te Leuven. De twee bruggen over de Demey-sluizen te Oostende zijn gebouwd en herbouwd volgens het procédé-Vierendeel. De bedoeling van dit artikel, dat zich beweegt op het terrein van de geschiedenis der positieve wetenschappen, is niet de bouw van deze bruggen te schetsen (wat nog ontbreekt in "De Plate" - wie kan daar met kennis van zaken over schrijven ?) maar beknopt de betekenis te belichten van deze geleerde aan de hand van een bijdrage van A. Lederer (1).

Arthur Vierendeel werd geboren te Leuven op 10 april 1852 uit een bescheiden gezin. In 1874 behaalde hij aan de Katholieke Universiteit te Leuven met grote onderscheiding het diploma van wat later "burgerlijk ingenieur" zal genoemd worden. Vierendeel vatte zijn loopbaan aan in de "Ateliers de La Louvière", waar hij van 1876 tot 1885 fungeerde als hoofd van dienst.

Toen de provincie West-Vlaanderen in 1885 de Provinciale Technische Dienst creëerde, werd Vierendeel als hoofd aangesteld met de rang van "Hoofdingenieur-Directeur van de Provincie". Onder zijn leiding en stuwning werden in West-Vlaanderen 2.271 km. aarden wegen omgevormd tot steenwegen.

Op 1 december 1889 werd hij tot buitengewoon hoogleraar benoemd aan de K.U. Leuven. In 1896 stelde de jonge hoogleraar aan de academici en de ingenieurs de zgn. "boogbalk" ("poutre à arcades") voor, wat een schandaal veroorzaakte. De "boogbalk" is een balk zonder diagonalen (iets gloednieuw voor die tijd) en werd sindsdien over de gehele wereld bekend als "Vierendeel-balk". Deze uitvinding werd onderscheiden met de "Prijs van de Koning" (bedrag : 25.000 Goudfrank). Door het creëren van de "boogbalk" kan Vierendeel werkelijk beschouwd worden als één van de promotors van het experimenteel onderzoek in het domein van het bouwwezen. De eerste Vierendeel-brug werd te Avelgem in 1902 over de Schelde gebouwd, weldra gevolgd door vele andere.

Hoewel Vierendeel geen ingenieur verbonden aan het Ministerie van Openbare Werken was, maar enkel van West-Vlaanderen, werd hij dikwijls om advies gevraagd door de regering voor werken van nationaal belang, wat de aanleg van wegen en kanalen betreft. Na Wereldoorlog I vermenigvuldigden zich de "Vierendeel-bruggen", o.a. te Oostende. De bruggen over het Albert I-kanal werden volgens hetzelfde procédé gebouwd, en, na Wereldoorlog II, herbouwd.

De koning benoemde Arthur Vierendeel tot ridder in 1933. Hij overleed, hoogbejaard, te Ukkel bij het begin van de Tweede Wereldoorlog.

E. SMISSAERT

- 
- (1) LEDERER (A.), Un grand constructeur, Arthur Vierendeel, in : Colloque d'histoire des sciences III. Louvain-la-Neuve, 17 mars 1977. Louvain, 1979 (Université de Louvain. Recueil de Travaux d'Histoire et de Philologie. 6e série, fasc. 15), blz. 23-33, vanwaar alle gegevens voor deze notitie. Lederer kon beschikken over het "Dossier Vierendeel" (bewaard in het Archief van de K.U. Leuven) en over de Archieven van de familie Vierendeel.
- 

Wanneer U zelf "De Plate" niet verzamelt, geef dan uw oude nummers door aan een vriend of kennis. Aldus kunt gij een nieuw lid winnen !